संस्कृत

ग्रं.नं. १०१

स्तोत्र

रघुनाथसहस्त्रनाम

६९८/स्तो. ३४६

"Joint project of the Rajawade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai."

1

अथरघुनाथसहस्त्रनामप्रारंभः राम

" Joint project of the Rajawade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai. "

१A

॥१॥ श्रीगणेशायनमः॥ ॥श्रीमहादेवउवाच॥नमःपरमक
ल्याणसंपत्सौभाग्यमूर्त्तये॥रामायरघुनाथायरामचंद्रा
यविष्णवे॥१॥जगत्पादंपरंज्योतिस्तारकंब्रह्मशाश्वतं॥
सदैकरूपतत्सर्वसच्चिदानंदविग्रहं॥२॥तदेवराज्ञन
सयोरथनासाद्यदैसमं॥स्वेच्छयागुणसंबंधादासीत्त्रि
स्त्रोपिमूर्त्तयः॥३॥तासुसत्वमयीमूर्त्तिर्महाविष्णुस्त्रयी
मयः॥सस्टजत्सकृतोन्मेषात्रामात्मासमपद्यत॥
॥४॥सरामस्वात्मनिर्व्यूढमन्यामुनिवरान्प्रति॥पूजा
कालेस्फुरन्मूर्त्तिःकश्यपादीनभाषत॥५॥ ॥श्रीरा
मउवाच॥ ॥तुष्टोस्मिपूजयायुष्मन्मुनीशामत्प्र
काशकं॥ममनामसहस्त्रंयद्गूढंसर्वागमेष्वपि॥६॥
नामकोटिशताद्युष्मद्ज्ञक्तिमंदरलोलितात्॥रामाय ॥१॥

" Joint project of Rajwade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai. "

(101)

यामहोमोधेरुद्वीप्यक्रमादिदं॥७॥इदमादौस्तुतंदेवै
र्मदीयचरितानुगं॥ प्रेच्छतामेतियुष्माभिः पुंसामर्था
र्पयेदिदं॥८॥अथध्यात्वामुनिवराः श्रीगुरुं हृदयांबु
जे॥ब्रह्मरंध्रेपरंब्रह्मरामंपुनरचिंतयन्॥९॥रामंचिं
तयतांतेषांरामनामसहस्रधा॥समदृश्यतत्सेहृष्टे
सहस्रदलपंकजे॥१०॥रामनामसहस्रंतध्यानदृष्टंत
पस्विभिः॥मुनिवर्यसुसंदर्भआत्मवान्विषयंदधत्
॥११॥मुनींद्राः शंकरंगौरीगजवक्रंषडाननं॥वागीश्व
रीवनत्वातद्वाग्मिनोभ्युव्यदीपयन्॥१२॥ ॥अस्य
श्रीरामसहस्रनामस्तोत्रमालामंत्रस्य॥ महादेवऋ
षिः॥ अनुष्टुप्छंदः॥ श्रीरामःपरमात्मादेवता॥

" Joint project of the Rajwade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan Mumbai. "

2

॥२॥ श्रीमन्महाविष्णुरितिबीजं॥ गुणाष्टन्निर्गुणोमहा
नितिशक्तिः॥ सच्चिदानंदविग्रहइतिकिलकं॥ श्रीरा
मप्रीत्यर्थजपेविनियोगः॥ श्रीरामचंद्रायनमः॥ अं
गुष्ठाभ्यांनमः॥ ॐ सीतापतयेनमः तर्जनीभ्यांनमः॥
रघुनाथायनमः मध्यमाभ्यांनमः॥ ॐ भरताग्रजा
यनमः अनामिकाभ्यांनमः॥ ॐ दशरथात्मजायन
मः कनिष्टिकाभ्यांनमः॥ ॐ हनुमत्प्रभवेनमः क
रतलकरपृष्ठाभ्यांनमः॥ ॐ श्रीरामचंद्रायनमः
हृदयायनमः॥ ॐ सीतापतयेनमः शिरसेस्वा
हा॥ ॐ रघुनाथायशिखायैवषट्॥ ॐ भरताग्र
जायनमः कवचायहुं॥ ॐ दशरथात्मजायनेत्र ॥२॥

(2A)

त्रयायवौषट्॥ॐ हनुमत्प्रभवेनमः अस्त्रायफ
ट्॥ ॥अथध्यानं॥ ॥ध्यायेदाजानुबाहुंधृत
शरधनुषंबद्धपद्मासनस्थंपीतंवासोवसानंनव
कमलदलस्पर्द्धिनेत्रंप्रसन्नं॥वामांकारूढसी
तामुखकमलमिलल्लोचनंनीरदाभंनानालंकार
दीप्तंदधतमुरुजटामंडलंरामचंद्रं॥१३॥सुवर्ण
मंडपेदिव्येपुष्पकेःसमलंकृते॥मूलेकल्पतरोःस्व
र्णपीठेसिंहासनेस्थिते॥१४॥मृदुश्लक्ष्णतरेतत्रजा
नक्यासहसंस्थितं॥रामंनीलोत्पलश्यामंद्विभुजं
पीतवाससं॥१५॥स्मितवक्त्रंसुखासीनंपद्मपत्रनि
भेक्षणं॥किरीटहारकेयूरकुंडलैःकटका॰दिभिः॥

॥३॥

॥१६॥ बिभ्राजमानंचिज्ञानमुद्रंवीरासनेस्थितं॥ •स्पृशं
तंतनयोरग्रेजान क्याः सह पाणिना॥१७॥ अज्ञानबाह्यं
का कुस्थपीतवस्त्राधरंहरिं॥ वसिष्ठवामदेवाद्यैः सेवि
तंलक्ष्मणादिभिः॥१८॥ अयोध्यानगरेरम्येअभि
षिक्तंरघूद्वहं॥ एवंध्यात्वाजपेन्नित्यंरामनामसहस्र
कं॥१९॥ हत्याकोटियुतंवापिमुच्यतेनात्रसंशयः॥२०॥
ॐ रामश्रीमन्महाविष्णुर्जिष्णुर्देवहितावहः॥ तत्वा
त्मा तारकं ब्रह्म शाश्वतः सर्व सिद्धिदः॥१॥ कृपानि
धिर्महातेजाऋष्यश्रृंगप्रियंकरः॥ वसिष्ठमंत्रसंस्का
रोवामदेवक्रियापरः॥२॥ पुत्रकामेष्टिमहिमाप्रुण्या
त्माचरुसंभवः॥ पुनस्त्ववक्षसंभृताजन्मोऽश्वग्रहपं ॥३॥

(3A)

चकः ॥३॥ श्लोकाभ्युदयसांनिध्यः पूर्णोदशरथात्म
जः ॥ कौशल्यानंदनः श्लाघ्यः काकुत्स्थोभरताग्रजः
॥४॥ सौमित्रवत्सलः सौम्योलक्ष्मणा — — — ग्रजः ॥
शत्रुघ्नः पूर्वजः श्रीमान् चतुर्मूर्तिरनुद्रुतः ॥५॥ विव
स्वद्वंशजीवात्मामनुवंशविवर्धनः ॥ इक्ष्वाकुवंशतिल
कोरघुवंशशिखामणिः ॥६॥ सुहृत्प्रियः सुचारित्रः सु
जन्माप्तात्मवत्सलः ॥ काकपक्षधरः काम्यः कांतः कल्या
णदायकः ॥७॥ सुमुखः स्वरतालापः सुवेषः सुसकुं
डलः ॥ सुललाटः सुकेशांतः कंबुग्रीवः सुशोभनः ॥८॥
सर्वलक्षणसंपन्नः सुश्रीश्चारुचंक्रमः ॥ अक्षुद्रः सु
शिराश्श्रेयानक्षुद्रः क्षुद्रनिवारणः ॥९॥ वाग्मीवेदांत

॥५॥

Joint project of the Rajwade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai.

(५)

॥४॥ तत्व ज्ञोधनुर्वेदधुरंधरः॥सर्वार्थतंत्रकुशलः सर्वशास्त्रवि
शारदः॥१०॥सर्वज्ञः सर्वशास्त्रज्ञः सुस्वरः प्रतिभानवा
न॥विद्यानिधिस्तपोमूर्तिर्गुद्विजत्तुर्गुरुप्रियः॥११॥इ
ष्टप्रकृष्टविज्ञानस्मृतिमान्धृतसंशयः॥विवेकीयौ
क्तिकवचः कांतदर्शकृतागमः॥१२॥अनादिपुरु
षः श्रोतामितभाषीबहुश्रुतः॥गजाधिरोहचतुरोर
थचर्याविचक्षणः॥१३॥तुरंगहृदयज्ञातासमुदाचार
तत्ववित॥उद्यदानंदसंदोहः प्रथितः प्रार्थनार्हवः॥
॥१४॥उत्तरोत्तरनिर्णेताखुरुपादप्रसादकः॥विश्वा
मित्रार्थिताधन्वीसुमित्रापुत्रसेवितः॥१५॥आत्मी ॥४॥

(5A)

कृतबळामंत्रोगर्भितातिबलामनुः ॥ कौशिकोक्तक
आसुक्तो विजयीताटकांतकः ॥१६॥ वामनाश्रमसत्क
र्ता विश्वामित्रसुमंत्रभाक ॥ वाधिपातितमारीचसुबा
हुवधहर्षितः ॥१७॥ गाधिपुत्रमखत्राता सिद्धाश्रमसु
भंकरः ॥ गंगावतारश्रवणसंप्रीतः संततोत्थितः ॥१८॥
अहल्याशापहरणो गृहस्थीकृतगौतमः ॥ जगदानं
दजनकः शतानंदाभिनंदितः ॥१९॥ लोकाभिरामो
लोकेशः सुकुमारः सुविक्रमः ॥ महेशकार्मुकोत्क
र्ष महीक्षित्परिभावुकः ॥२०॥ धनुश्चारुविशेष
ज्ञः श्रेयानेकधनुर्धरः ॥ प्रकाशितात्माजनकप्र
तिज्ञापरिपूरकः ॥२१॥ सीतानेत्रचकोरेंदुः कृतकौ

॥५॥

Joint project of the Rajwade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai.

तुकमंगलं॥महाधृतिर्महासत्वः सीतापाणिग्रहो
ज्वलः॥२२॥आह्लादकारीलक्ष्मीवान्यज्ञोजनक
विग्रहः॥मृगेंद्रगामीमधुरस्निग्धवर्णोमिहाहनुः
॥२३॥कृतीसमविभक्तांगस्तरुणस्तनुमध्यमः॥
विपुलांसोमहाशक्तिरसलस्सर्वभावनः॥२४॥
चारुहासोमहावीर्यः पीनवक्षाः सुलक्षणः॥अ
कामवृत्तस्थिरश्चीरार्यधैर्यहिमाचलः॥२५॥जे
ताजनकजामाताकमनीयः कलानिधिः॥मिथि
लासुकृतालोकाः कुमारः कुलवर्धनः॥२६॥भार्ग
वाहंकृतिहरोभास्वान्सत्यपराक्रमः॥कृतबुद्धि
रनायस्तः कृतहस्तः प्रशस्तिमान्॥२७॥मतिमा
न्रूपसंपन्नोमान्यः सीतामहोत्सवः॥प्रजानु

"Joint project of the Rajawada Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai."

(5A)

रंजनः श्रीमानयोध्यापुरहर्षदः ॥२८॥ अजानबा
हुर्नित्यश्रीराणिहामुनिवत्सलः ॥ अनाथबंधुर्ध्धृ
तिमानमोघः सुभगोनघः ॥२९॥ लोकविद्गुणसंप
नः परदारपराङ्मुखः ॥ सर्वशृंगारकंदर्पः समयज्ञः
समाधिमान ॥३०॥ अरिंदमो महाबाहुरनिंद्यो रघु
नंदनः ॥ व्यूढोरस्को विशालाक्षो रमेशः क्षत्रियर्ष
भः ॥३१॥ सर्वमाधुर्यदुग्धाब्धिः संविभागमहात्म
नाः ॥ अक्लिष्टकर्मा नाजिह्लुरात्मश्लाघाविवर्जि
तः ॥३२॥ नीलजीमूतसंकाशो निरपायोनृपात्म
जः ॥ अक्रूरः स्वच्छहृदयो महात्मा मानवेश्वरः ॥
॥३३॥ समर्थः सक्रियाबंधुः साधुः सर्वप्रियप्रदः ॥

Joint Project of the Rajwade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai.

(6)

॥६॥

सर्वलोकप्रियस्मेरः सर्वाध्यक्षः सुमंगलः ॥३४॥ पू
र्वाभिभाषी विज्ञाता वृद्धसेवी विशेषवित् ॥ स्वाधी
नयौवनो जैत्रः सत्कर्ता पुरुषर्षभः ॥३५॥ कल्याणा
भिमुखः कांतः कृत्याकृत्यविवेचकः ॥ सानुक्रोशः
शुभकरः स्मितपूर्वाभिभाषितः ॥३६॥ समीक्ष्यका
रीसत्कर्मा विनेता विनयान्वितः ॥ सुचेष्टितस्थिरप्रे
मा दुष्टचित्तप्रसाधनः ॥३७॥ सर्वानुकूलः सुरभिर्म
नोहृष्टिसुखावहः ॥ ब्रह्मणोपासितः प्रौढः सुप्र
सादः परार्थकृत् ॥३८॥ इंगितप्रेक्षिताभिज्ञः सहि
ष्णुः सर्वसंमतः ॥ गांधर्वचित्रासुलभकल्याणानि
रताश्रयः ॥३९॥ दक्षिणो देशकालज्ञः पूज्यः पूज्या
नुराधनः ॥ ग्रौर्यजितसंग्रामो धाता शांतिविदात्म ॥६॥
मा

(6A)

वान्॥४०॥सत्कर्मनिरतः सर्वैः समश्रेष्ठाभिनंदितः॥
विद्युर्विद्यानिधिस्त्राताभुवनत्रयविश्रुतः॥४१॥प
रंतपः प्रकाशात्माप्पौरजानपदप्रियः॥यौवनाभर
णोगाम्यायौवराज्याभिकांक्षिणः॥४२॥मंगलाचार
संपन्नोमहीसुरवरार्चकः॥नारायणोनुसंधातापुरो
हितमतानुगः॥४३॥वाग्यतः प्रणिधानज्ञः शुचिर्नि
यतमानसः॥पितृसत्यवचस्त्रार्थी कैकेयीवाक्य
पालकः॥४४॥मंथराक्रौर्यसहनोमातृवर्गप्रसाद
कः॥वसिष्ठाशीर्वचोगुप्तः सुमित्रालापतोषितः
॥४५॥निर्विकारोनिरातंकः सार्वकालसमस्थिरः॥
अक्षोगलोलुपः क्षांतोजितकामोजितास्पृहः॥४६॥
लक्ष्मणानुगतः सीतासहायः सत्यसंगरः॥अयो

(७)

॥७॥ ध्याजनसुस्निग्धः कुशलीकृतबांधवः॥४७॥कृत्वा
जिनधरोदांतश्चिरवासाजितेंद्रियः॥जिताम्त्रमोजित
क्रोधोजटामुकुटमंडितः॥४८॥चित्रकूटवनावासो
भरद्वाजप्रियातिथिः॥भरतागमनप्रीतःपितृवृत्ता
नुचिंतकः॥४९॥सत्यवाक्सत्यसंकल्पोभरतार्पित
पादुकः॥अत्रिसंधीतपोवृत्तिरनसूयापदार्चकः॥
॥५०॥सीतांगरागसुरभिर्धन्यःपालिततापसः॥
सीताकशाम्मीसुकृतीरम्याराजीवलोचनः॥५१॥
इष्टार्थकृद्विषीकास्त्राजसततनयापहा॥जितका
शीमहावीरोदंडकारण्यमंडनः॥५२॥विराधहं
तागंभीरःखड्गीतुंबुरुशापहा॥वरयःकृतज्ञो ॥७॥
वागीशःशरभंगेप्सितप्रदः॥५३॥सुतीक्ष्णमुनि

Joint project of the Rajawade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai.

(7A)

संभाव्यः सर्वदुष्टापह्नोवशी॥ पंचाक्षरः समुद्री
तः परिस्थुद्धोभयंकरः॥५४॥ अगस्त्योद्दिष्टसद्ध
त्तिरगस्त्यासेंद्रकार्मुकः॥ प्रकृष्टपरमः प्रीतः सा
धीयानक्षरोषुधीः॥५५॥ दूरदर्शीदुराधर्षोदुर्जे
योदोषवर्जितः॥ प्राप्तपंचवटीधामाप्रभुः परमपं
करः॥५६॥ पर्णशालापरिष्कारः पंचाननपराक्रमः॥ स
र्वातिशायीधर्मज्ञस्तपस्वीतत्ववेदिता॥५७॥ मृगां
कवदनोधातामृगयाकौतुकीमृदुः॥ रक्षोवधूप्रति
ज्ञात्समाश्वासिततापसः॥५८॥ शूरः शूर्पनखा
क्षमासांसुगीनः समाहितः॥ यतात्मादुर्मुखच्छेत्ता
यज्ञशत्रुनिबर्हणः॥५९॥ करवीराक्षसंहर्ता खर
जित्खरखंडनः॥ सपस्यिघातीनिर्भिन्नदूषणो

(8)

॥८॥ रणभीषणः ॥६०॥ त्रिनेत्रकल्पस्त्रिशिराःशिरःकंदु
कलेखनः ॥ सर्वजित्सर्वतोभद्रःसर्वतोमुखवैभवः
॥६१॥ सन्नद्धःकवचीरक्षश्चतुर्दशसहस्रजित् ॥ म
हर्षिकल्पोराजर्षिस्तपोधननिषेवनः ॥६२॥ जन
स्थानांतरापघ्नःशरचापासिलक्षणः ॥ देवगंध
र्वसंकाशोजनस्थानकतालयः ॥६३॥ वैदेहीवच
नैकाग्रोमायामृगनिषूदनः ॥ शब्दवेधीमहेष्वा
सश्चललक्ष्यनिपातनः ॥६४॥ रघुनाथोरणश्ला
घ्योलक्ष्मणाननवीक्षितः ॥ एकदारव्रतख्यातः
भृगुगर्वप्रभंजनः ॥६५॥ राघवोरक्षितनयोम
नीषीमैथिलीप्रियः ॥ दिव्यायुधोमहेष्वासःसी ॥८॥
तादर्शनलालसः ॥६६॥ जरायुवदनाह्लादीजा

(8A)

नकीस्मरणार्तिगः॥अनुल्लंघितमर्यादः पक्षीद्रस्तुग
तिप्रदः॥६७॥अयोमुखाघ्रतिध्वंसीहारीपरमपाव
नः॥कबंधराक्षसछेदीशाबरीपरिपूरितः॥६८॥प्रती
क्ष्यः परमोदारः प्राज्ञः पंपाभिनंदनः॥पुण्यश्लोको
रघुपतिः पुण्यश्रवणकीर्तनः॥६९॥पंपातटचरोयो
गधारणध्यानतत्परः॥आयत्त्वभावनिरतः गहिं
सारतिरास्तिकः॥७०॥हनुमद्दर्शनानंदीकल्पवि
द्रुमकल्पकः॥सुग्रीवसंगतिः स्वात्मविप्रप्रीतरु
रीश्वरः॥७१॥अप्रमत्तोमहाप्राणकल्पोदुंदुभिकाय
नुतः॥अनागतविधाताग्र्यः साधुरुद्योगतायदः
॥७२॥सालप्रांशुः सुसंरंभः सप्ततालप्रभेदनः॥
सूक्ष्मार्थदर्शीसुभ्रुजः शामीसप्तजनस्कृतः॥७३॥

(९)

॥९॥ वाब्धिप्रमथनोधीरः स्तपनात्मजदुःखहा॥आधा
रस्त्वतास्याधीनस्वात्मासुग्रीवराज्यदः॥७४॥उत्ता
रकःस्तुमाचारस्ताराशोकापनोदनः॥अंगदस्थाप
दस्थास्तुर्जितद्वंद्वःसुधार्मिकः॥७५॥दृढमुष्टिर
धिष्ठाताकिष्किंदाक्षेमकल्पकः॥मत्तंगाश्रमवि
श्रांतोमाननीयोमनोरमः॥७६॥वरेण्यःप्रणता
र्तिघ्नोमतंगमुनिमानितः॥ऋजुर्विद्वानमेयात्मा
ऋष्यमूकाचलाश्रयः॥७७॥सोढवर्षर्तुसंनाहो
माल्यवद्गिरिसंचरः॥लक्ष्मणाश्वासितोनेतासी
ताविरहकातरः॥७८॥हरिकोटिसमाराध्योदत्तु
मत्प्रेमनिर्वृतः॥सोप्यत्रसोप्मीसंधाताजांबवद्व
क्तितोषितः॥७९॥निमित्तवेधीनिःशंकोनील ॥९॥

(9A)

श्वेताश्विनंदितः ॥ निरुपाधिरदीनात्मानियंतानी
लसेवितः ॥८०॥ कुशाग्रबुद्धिरर्चिष्मान्कुमुदाह्ला
दचंद्रमाः ॥ गंधमादनसंसेव्यः कृत्याबिल्वकेसरिप्रि
यः ॥८१॥ सुषेणवाक्यसंतुष्टः सुरुचिर्हरिवर्धनः ॥ म
हीयानप्रतिद्वंद्वो मंदद्विविदहर्षदः ॥८२॥ कवीश्वर
प्राणसखोगवाक्षप्रेक्षणादृतः ॥ आहार्यप्रेणयोव
कामैथलीमार्गज्ञोन्मुखः ॥८३॥ संप्रेषितमरुत्स
नुर्वार्धिलंघनशक्तिदः ॥ स्वभावोर्जितकर्तव्यः स्व
षुरंहस्थमारुतः ॥८४॥ हनूमद्धूतसुरभोदमदैत्य
विनाशनः ॥ मारुतिध्वंसितोद्वृत्तसिंहिकास्थिरनि
श्चयः ॥८५॥ सीतादिष्टांजनेयोक्तलक्षणःप्रिय
लक्षणः ॥ द्विस्पृक्कुवांस्त्रिगंभीरस्त्रिसमस्त्रिषुचे

मूळ प्रत पाहण्यासाठी संपर्क

इतिहासाचार्य वि.का. राजवाडे संशोधन मंडळ, धुळे

राजवाडे पथ, गल्ली नं. १, धुळे-४२४००१ (महाराष्ट्र)

दूरध्वनी क्रमांक (०२५६२) २३३८४८

Email ID : rajwademandaldhule@gmail.com